

בעזהשי"ת

# גלי מסכתא

הוכן ע"י ת"ח א' מיקירי ירושלים והופץ על ידי כולל עיון הדף  
עיקר כללי מסקנת הסוגיות [ומקורות]  
מיועד לאלו שלמדו הסוגיא לתועלת חזרה מקוצרת ושינון

## מסכת מכות

כללים לשימוש

[ ] = מקור או טעם הדבר  
( ) = הוספת פרט או תוספת ביאור  
להל' = להלכה (כמובן לא למעשה)  
מדאורייתא = מדאורייתא  
לרש"י = שיטת רש"י כשתוס' חולקין - עי' בספר סיכומי גפ"ת את שיטת תוס' (וגם לעיקרי החידושים שבתוס')

בפעם הראשונה כדאי לדקדק מאד בדברי הסיכום כדי לתפוס מלא המובן לאור מה שלמדת בפנים הגמרא, ואח"כ לחזור בקלות הרבה פעמים שיהיו מחודדין בפיה.

נא להכניס השמטות החשובות בעיניך  
נא להעיר הערות

©

כל הזכויות שמורות  
תש"ס

כתובת להערות :

גפ"ת, רח' חזון איש 36  
פעיה"ק ירושלים תובב"א  
טל: 02( 571-2016)

## פ"ב אלו הן הגולין

### גמ' ז: - ט.

גלות רק בהרג דרך ירידה [ויפל עליו] ואפי' לצורך עליה [או השליך] (עולה ונשמט השליכה והרגה לר' יוחנן, ולכאורה תנאי חולקין - עליה היא)

שליכה שהתליע, לא מיהדק = ירידה

אין גלות:

- (1) מזיד [בר קטלא]
- (2) אומר מותר [רבא - בשגגה פרט לזה דקרום למזיד, אביי ורב חסדא - אנוס הוא]
- (3) מתכוין להרוג בהמה, גוי, נפל - והרג את זה [בבלי דעת]
- (4) קרן זוית [בפתע (=בסמוך)], (5) שונא [בלא איבה], (6) מתכוין לצד שני [בלא צדיה]
- (7) חצר של בעה"ב [ביער - רשות לשניהם]
- (8) ונשל הברזל מעצו - חכמים - דוקא הברזל הרג [אם למקרא - ונשל], רבי - דוקא העץ המתבקע [הו"א אם למסורת - ונישל, ג"ש עץ דומיא ללמעלה - לכרות עץ]  
כח כחו לרבי: זרק רגב < עץ החריות < אשכול ותמר נפל והרג
- (9) זורק לרה"ר, סותר כותלו [מזיד], (9) לאשפה שאינה עשויה ליפנות כלל [אנוס]
- (10) ר"א בן יעקב - הוציא ראשו אח"כ [ומצא - ולא ממציא עצמו]
- (11) אבא שאול - הכאה של מצוה (אב, רב, שליח ב"ד) [חטבת עצים תמיד רשות - וכאן חייב להכות, ואשר יבא את רעהו ביער - רשות]

אב גולה כשהכהו בלימוד אומנות שנייה

עבד וכותי שהרג, נהרג - גולין

גר תושב שהרג גר תושב דרך עלייה לרב חסדא נהרג, לרבא פטור [כישראל]  
באומר מותר לרבא נהרג [קרוב למזיד] [הנך מת - אבימלך, היה לו ללמוד (לעיין)]  
לרב חסדא פטור [אנוס]

אין גולין:

- (1) בן - לר"ש - [שגגת חנק לא ניתן לכפרה, מכה נפש פרט לאביו דחייב משום חבורה] לרבא - פרט לחבורה באביו דאינו גלי
- (2) גר תושב שנהרג [גוי], שהרג (רש"י לא סגי בגלות - נהרג) [למקלט לכם ולא לגרים] חוץ מגר תושב שהרג גר תושב [ולגר ולתושב תהיינה]
- (3) סומא לר"י [בלא ראות - מיעוט], לר"מ גולה [בלא ראות, בבלי דעת - מיעוט אחר מיעוט לרבות]
- (4) שונא נהרג לר' יוסי בר"י [כמועד (כמותרה)] וכן חבר  
ר"ש - נשמט החבל אינו גולה (רש"י - ולא נהרג) [אולי לדעת],  
נפסק החבל גולה לרבנן דרבי [כנשמט ברזל מקתו, ודאי שלא לדעת]  
לרבי - לרש"י - תמיד אינו גולה

### גמ' ט: - יא.

ערי מקלט דעבר הירדן אינן קולטות עד שנבחרו ג' בא"י אחר י"ד שנה [שש ערי מקלט תהיינה]  
ג' ערי מקלט משולשין - כ"א ¼ של א"י [שלשת]

מ"ב ערי מקלט - אביי - קולטות רק לדעת קליטה

ערי מקלט - עיירות בינוניות, מים, שווקים, במקום אוכלוסין, אין מוכרין כלי זיין ומצודה  
לר' נחמיה - מגלין רבו, ישיבתו עמו [וחי - עבד ליה דתהוי חיותא]  
ר' אלעזר - לא עיר שרובו רוצחים, בלי זקנים

{ לא ישנה לתלמיד שאינו הגון; דב"ת קולטין - כשעוסק, ממלאך המות; משה - מצוה שבאה לידי אקיימנה, נאה לבקי ללמד בהמון, האוהב ללמד/ללמוד בהמון - לו תבואה;  
רגלינו עומדות במלחמה ע"י שעוסקין בתורה; טוב יום א' שדוד עוסק בתורה מאלף עולות

שלמה; משל הקדמוני מרשעים יצא רשע - הקב"ה מזמין הורג במזיד ובשוגג לפונדק אחד;  
 בדרך שרוצה לילך מוליכין אותו; דיבור לשון קשה {  
 דרכים מכוונות זל"ז, "מקלט" על פרשת דרכים [תכין לך הדרך]  
 בדרך - ר"מ - הוא יפייס הגואל הדם, חכמים - ואף ב' ת"ח  
 גואל דם פטור כשהורגו [ולו אין משפט מות - כמ"ד דמדובר בגואל הדם]  
 ר' יוסי בר"י - כל רוצחין לערי מקלט ואח"כ ב"ד מחליטין [משמעות הפסוקים]  
 רבי - טעות למזיד ללכת שם  
 מח' רב אמי ורב אסי אם קליטת ערי מקלט, בן סורר ומורה, הבאת עגלה ערופה בעיר שאין זקנים [זקני  
 העיר]

## גמ' יא. - יב.

ס"ת שתפרו בפשתן - מח' ר"י ור"מ [הוקש כל התורה לתפילין - תורת ה' בפין - למותר בפין ומח' אי  
 ג"כ הוקש להלכותיו (בגידין)], להל' פסול  
 מיתת כה"ג - אפי' בלי שמן המשחה, אפי' היה רק לזמן, לר"י - אף משוח מלחמה [יתורא - "כהן  
 גדול", לר"י - "מות הכהן" ג"כ]  
 ספק אי בעי מיתת כל סוגי כה"ג  
 מת כה"ג מיד אחר גמר דין, פטור [ק"ו מיציאת הגולין - מיתתו מכפר ולא גלות]  
 נפסל כה"ג מיד - מח' ר' אמי ור' יצחק נפחא אי פטור [כמת (כשיטת ר' יהושע) או בטלה כהונה  
 למפרע]  
 נגמר דינו בלי כה"ג, אינו יוצא לעולם [אשר משח אותו - זה שנמשח בימיו, הו"ל להתפלל שיזכה  
 בדינו]  
 כה"ג שהרג, הרג כה"ג - אינו יוצא לעולם  
 { היה להן לבקש רחמים על דורן; קללת חכם אפי' בחנם/על תנאי היא באה;  
 נידוי על תנאי צריך הפרה, עצמותיו דיהודה מגלגלין בארון עד שבקש משה רחמים }  
 אשר נס שמה - שם דירתו בכל אופן, שם מיתתו וקבורתו, ואין קבורה ללויים [ולכל חייתם]  
 נגמר דינו ומת הרוצח - מוליכו שם [לשבת בארץ]  
 מת הוא ואח"כ כה"ג - מוליכו לאבותיו [ישוב אל ארץ אחוזתו]  
 מזבח קולט - רק גגו [מעם ולא מעל מזבחין] רק בביהמ"ק [מזבחין], אביי - רק כהן ועבודה בידו  
 { ב' טעיות דיואב, ב' טעיות דשר של רומי }  
 תחום ערי מקלט קולט אבל אסור לדור (אפי' במחילות) [וישב בה ולא בתחומה]  
 ורוצח גואל הדם - כשיצא רוצח (אפי' בשוגג [גם יצא יצא] למ"ד לא דברה כלשון בנ"א) -  
 ריה"ג - מצוה עליו להורגו, ורשות לכל בנ"א להורגו  
 ר"ע - רשות לגואל הדם, וכל אדם (י"ג - אין) חייבין עליו  
 ר"א - אפי' גואל הדם נהרג עליו [עד עמדו...למשפט]  
 אביי, למ"ד לא דברה תורה כלשון בנ"א - יצא בשוגג, אסור להורגו  
 אב שהרג, בן בנו נעשה גואל הדם

## גמ' יב. - יב:

אילן בגבול תחום ערי מקלט, בגבול ירושלים:  
 הו"א - מעשר שני בתר האדם [בחומה תלוי] ברוצח שדינן עיקר בתר נופו [בדירה תלוי] [ישב]  
 למסקנא - לרבנן - תמיד תלוי איפה האדם  
 לר"י - רבא - לחומרא - במע"ש תמיד בתר נופו לחייב פדייה, לאסור אכילה בלי פדייה  
 ברוצח - בתר נופו להציל (ולעלות בעיקרו שבפנים להגיע לרוצח  
 שבנוף שבחוץ מותר ולרבנן אסור)  
 רב אשי - ברוצח בין העיקר בין הנוף בפנים - כל האילן מציל

**גמ' יב: - יג.**

במדבר מחנה לוייה קולטת [ה' אמר למשה - ושמתי לך מקום - במקומך]

לוי שהרג גולה מעיר לעיר

הרג בערי מקלט גולה לשכונה אחרת וכן לוי עירו קולטו [עיר מקלטו - שקלטו כבר]

לכבד רוצח - "אני רוצח" "אעפ"כ" [וזה דבר הרוצח]

ר"י - משלמים שכר (לרש"י - דירה) ללוים, ר"מ - לא

רב כהנא - מח' בשש [לכם - לקליטה, או לכל צרכיכם] אבל במ"ב לכו"ע חייב

רבא - מח' במ"ב [ועליהם תתנו - לקליטה, או לכל צרכיכם] אבל בשש לכו"ע פטור [לכל צרכיכם]

במיתת כה"ג - ר"י - אינו חוזר לגדולתו הקודמת [ישוב אל ארץ אחוזתו - ולא למה שהחזיקו - (וכן

בעבד עברי)]

ר"מ - חוזר [ג"ש ישוב ישוב לעבד עברי] אל אחוזת אבותיו - חזקת אבותיו]]